

*Jolanta Jakóbczyk-Gryszkiewicz
Bogdan Włodarczyk*

CHARAKTERYSTYKA KANDYDATÓW NA STUDIA
Z GEOGRAFII TURYZMU I HOTELARSTWA W UNIWERSYTECIE
ŁÓDZKIM W ROKU AKADEMICKIM 1994/1995. (PIERWSZY NABÓR
NA STUDIA Z GEOGRAFII TURYZMU I HOTELARSTWA)

LE CARACTÉRISTIQUE DES CANDIDATS AUX ÉTUDES
DE LA GÉOGRAPHIE DE TOURISME ET D'HÔTELLERIE
EN ANNÉE SCOLAIRE 1994/1995. (PREMIER RECRUTEMENT AUX
ÉTUDES DE LA GÉOGRAPHIE DE TOURISME ET D'HÔTELLERIE)

THE DESCRIPTION OF THE CANDIDATES FOR STUDIES AT THE
DEPARTMENT OF THE GEOGRAPHY OF TOURISM AND HOTEL
MANAGEMENT, UNIVERSITY OF ŁÓDŹ, IN THE ACADEMIC YEAR
OF 1994/1995 (THE FIRST RECRUITMENT FOR THE STUDIES
OF THE GEOGRAPHY OF TOURISM AND HOTEL MANAGEMENT)

W roku akademickim 1994/95 na kierunku geograficznym Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi UŁ z inicjatywy Katedry Geografii Miast i Turyzmu otworzono nową specjalność z naborem od pierwszego roku studiów – geografię turystyki i hotelarstwa.

Zainteresowanie nową specjalnością było duże. Na 30 miejsc przydzielonych pierwotnie przez władze UŁ (później limit ten został zwiększony do 46) zgłosiło się 147 kandydatów – statystycznie przypadało zatem 4,9 kandydata na 1 miejsce.

Egzamin wstępny był dwustopniowy i składał się z części pisemnej i ustnej. Pisemny miał charakter testu z geografii (zakres zagadnień – szkoła średnia). Następnie, niezależnie od wyników testu, kandydaci przystąpili do egzaminu ustnego z geografii (ze szczególnym uwzględnieniem regionów turystycznych) oraz sprawdzianu znajomości z języka obcego w formie konwersacji. W czasie egzaminu ustnego z geografii egzaminatorzy opierali się na danych zamieszczonych w ankiecie, którą kandydaci wypełniali pierwszego dnia, po egzaminie testowym. Ankieta była tak skonstruowana, że pozwoliła na dość dokładne scharakteryzowanie kandydata na studia, uwzględniając jego zainteresowania geograficzno-turystyczne, motywacje wyboru takiego kierunku studiów, plany na przyszłość, znajomość walorów turystycznych miejsca zamieszkania, Polski i Europy.

Spośród 147 kandydatów na studia aż 89% stanowiły kobiety. Większość młodzieży rekrutowała się z samej Łodzi (42,2%), województwa łódzkiego (13,6% – w tym sporo z Pabianic i Zgierza) oraz województw ościennych (12,2%). Pojedyncze osoby przyjechały z bardzo odległych części Polski – np. Augustowa, Gdyni, Janowa Lubelskiego, a także Warszawy, Częstochowy, Sosnowca, Gliwic, Konina (rys. 1). Gros osób rekrutowało się z absolwentów liceów ogólnokształcących (76,2% zdających), niekiedy z liceów ekonomicznych i zawodowych (ok. 5%) oraz z techników (7,5%) i innych szkół zawodowych (11%). Cztery osoby spośród zdających skończyły średnie szkoły hotelarskie, zaś jedna gastronomiczną.

Rys. 1. Pochodzenie terytorialne kandydatów na specjalność geografia turystyki i hotelarstwa zdających egzamin wstępny w roku 1994

Dessin 1. Origine territoriale des candidats spécialité Géographie Tourisme et Hôtellerie se présentant à l'examen d'admission en 1994

Na pytanie o posiadanie uprawnień turystycznych tylko 9,5% kandydatów odpowiedziało twierdząco. Pojedyncze osoby posiadały uprawnienia takie jak:

ratownik WOPR, żeglarz i sternik jachtowy, przewodnik beskidzki. Cztery osoby, z racji swego wykształcenia, wskazały na uprawnienia technika hotelarstwa, deklarowały uprawnienia wychowawcy kolonijnego.

Przeszło 1/3 zdających należała do różnych organizacji turystycznych – zazwyczaj do PTTK (20,4%) i PTSM (13,6%), sporadycznie do PZŻ (2%). Ponadto pojedyncze osoby były członkami Ligi Morskiej, YMCA, ZHP, SKPB oraz szkolnych klubów turystycznych. Odnaki turystyczne posiadało niecałe 16% zdających. Najczęściej była to odznaka GOT (9,4%), odznaka kajakowa i turystyki pieszej. Jedna osoba posiadała żeglarską odznakę turystyczną, jedna srebrną PTTK oraz jedna brązową PTSM.

Jak wynika z dokonanego przeglądu, zainteresowania turystyczne młodzieży mierzone zdobytymi dotychczas uprawnieniami, odznakami i członkostwem w organizacjach turystycznych, były raczej niewielkie. Egzaminujący spodziewali się większej aktywności turystycznej. Aktywności tej nie potwierdziło również uczestnictwo w imprezach turystycznych. Większość osób deklarowało w ankiecie, iż wypoczynek organizuje sobie indywidualnie. Prawie 1/5 ogółu kandydatów stwierdziło, że nie uczestniczyło w ciągu ostatniego roku w żadnej imprezie turystycznej, a więc tym samym nie wyjeżdżało nawet na wakacje. Niewątpliwie jest to związane z postępującą pauperyzacją znacznej części społeczeństwa. Pozostałe osoby deklarowały udział w wycieczkach (15,6% ogółu zdających), rajdach górskich (12,9%), imprezach szkolnych (6,1%), obozach i imprezach ZHP (po 5,4%). Pojedyncze osoby uczestniczyły w obozach żeglarskich, jeździeckich, spływach kajakowych, imprezach rowerowych, biwakach. Jedna osoba brała udział w znanych imprezach międzynarodowych jak Camel Trophy i Trans Africa.

Ciekawe były odpowiedzi uzasadniające wybór studiów. Świadczyły one w dużej mierze o pewnej niedojrzałości młodzieży. Przeszło 41% ogółu zdających stwierdziło, iż wybrało ten kierunek studiów, aby móc podróżować po świecie, a 8,2% widziało w nim spełnienie bliżej niesprecyzowanych marzeń. Prawie 1/5 kandydatów na studia pragnęła pogłębić swoją wiedzę, zaś 10,9% wskazywało na możliwości zdobycia wiedzy praktycznej. Co czwarty zdający deklarował swoje zainteresowanie turystyką (13,6%) bądź geografią (12,3%). Na ciekawy program studiów wskazało 7,5% ogółu, a na możliwość zdobycia solidnego wykształcenia 8,2%. Nieliczne osoby wiązały z przyszłymi studiami nadzieję na gruntowne poznanie języków obcych (7,5%) oraz stwierdzały, że jest to kierunek z przyszłością (6,1%). Część młodzieży widziała w tych studiach źródło przyszłych dochodów (8,2%), a także możliwości pracy z ludźmi (8,2%) oraz promowania Polski (6,1%). Przeszło 5% ogółu nie napisała żadnego uzasadnienia, zaś pojedyncze osoby wskazywały na chęć podjęcia w przyszłości pracy w szkole, bądź przyznawały, że wybrały ten kierunek za namową znajomych.

Z uzasadnieniem wyboru studiów wiązały się ściśle odpowiedzi na następne pytanie dotyczące planów na przyszłość. Najwięcej, bo aż 23,1% ogółu zda-

jących, chciało w przyszłości po prostu podróżować – w tym jedna osoba dookoła świata. Pracę w biurze turystycznym, najchętniej własnym, planowało 22% ogółu, zaś bliżej nieokreśloną własną inicjatywę 17,7%. Jako przyszłego pilota wycieczek, raczej zagranicznych, widziało siebie 17% ogółu, jako przewodnika 6,8%, nieliczne osoby rozważały też możliwości zostania stewardessą. Pracę w hotelu i schronisku deklarowało 12,2 % ogółu, natomiast 2% pragnęło w przyszłości być właścicielami własnej sieci hoteli i restauracji. Po prostu ciekawą pracę planowało 6,8% ogółu, natomiast nie miało żadnych planów 5,4%. Pojedyncze osoby deklarowały, iż ich celem jest ukończenie studiów, założenie rodziny, urodzenie dziecka, gotowanie, a na przeciwnym biegunie znalazły się osoby pragnące uprawiać agroturystykę, ekoturystykę, turystykę kongresową i sportową, bądź wieść ciekawe życie. Jedna osoba miała oryginalne plany zostać "wolontariuszem w Ghanie". Żadnych planów na przyszłość nie miał co dwudziesty zdający.

Jak widać znaczna część młodzieży w swoich planach kieruje się marzeniami, wykazując dużą niedojrzałość, emocjonalność i mało realistyczny stosunek do rzeczywistości, ale jest to typowe dla wieku młodzieńczego. Bardziej dorosłe spojrzenie na życie prezentuje przeciętnie co trzeci kandydat na studia.

Ankieta zawierała także serię pytań mających na celu sprawdzenie znajomości różnych części Polski i Europy oraz sprawność posługiwania się mapą. Na mapie Polski i Europy należało zaznaczyć regiony bądź miejsca, które się znało z ostatnich wakacji lub z kilku lat. Jedno z pytań dotyczyło opinii o miejscowości, w której zdający mieszkał – czy posiada ona walory turystyczne i jakie. Odpowiedzi na te zagadnienia stały się podstawą do rozmowy na egzaminie ustnym. Egzaminujący najczęściej zadawał pytania na temat zadeklarowanego w ankiecie regionu Polski bądź Europy, jak też miejscowości rodzinnej kandydata. W wielu przypadkach deklaracje mocno odbiegały od rzetelnej geograficznej znajomości regionów. Co więcej w przypadku miejsc zakreślonych na mapie Europy okazało się, iż są to regiony, które zdający nie tyle zna, co chętnie by poznał. Młodzież nierzadko nie wykazywała wiedzy na temat swojej miejscowości, nie umiała ocenić jej walorów turystycznych, posługiwała się stereotypami na jej temat lub deklarowała brak jakiegokolwiek zdania. Niewiedzę o miejscu swego zamieszkania lub brak na ten temat zdania wykazało aż 34% ogółu zdających. Jako nieatrakcyjną nazwało swoją miejscowość 23,2% ogółu, zaś średnio atrakcyjną 15%. Opinie te rzadko były umotywowane. Bardzo często dotyczyły one Łodzi – z tego miasta rekrutowało się, przypomnijmy, 42,2% ogółu zdających. Nieliczne osoby stwierdziły, że Łódź jest jednak w miarę atrakcyjnym miastem i wytłumaczyły swoją opinię. Młodzież, która odpowiedziała, iż miejsce jej zamieszkania jest atrakcyjne stanowiła 28% (niestety nie zawsze było to umotywowane).

Na pytanie o regiony Polski, w których kandydat spędził w ciągu ostatnich 5 lat wakacje aż 46,2% ogółu wskazało wybrzeże (różne jego części). Następne

w kolejności były góry – głównie Tatry (25,8%), Sudety (21,6%), Bieszczady (13,6%), Beskidy (12,9%), Góry Świętokrzyskie (9,5%) oraz jeziora (35,4%). Sporadycznie wskazywano Warszawę, okolice Łodzi, Kraków i Jurę Krakowsko-Częstochowską, Kazimierz, Szczecin, Toruń, Poznań i Bory Tucholskie.

Okolo 5% ogółu zdających zadeklarowało, iż nigdy nie było poza granicami Polski. Pozostali przeważnie wskazywali najbliższych sąsiadów naszego kraju – Słowację (31,3%), Niemcy (27,9%), Czechy (24,5%), a także choć już w mniejszym stopniu Litwę (5,4%), Ukrainę (4,8%), Białoruś (4,8%) oraz Rosję (4,6%). Ponieważ jedna osoba mogła wskazać wiele różnych miejsc to, podobnie jak w przypadku znajomości Polski, suma wszystkich udziałów znacznie przekracza 100%. Sporo osób zwiedziło także Francję (20,4%), Węgry (16,3%), Austrię (15,6%), Włochy (15%), Holandię (8,2%), a także Wielką Brytanię (6,8%), Hiszpanię (6,2%) i Szwajcarię (5,4%). Generalnie przeważał kierunek zachodni i południowy w penetracji Europy i podróże do dalej położonych państw zachodnich były częstsze niż do sąsiadów Polski zza wschodniej granicy. Pojedyncze osoby deklarowały znajomość krajów skandynawskich (Norwegia, Szwecja, Finlandia, Dania), Grecji, byłej Jugosławii, Portugalii i Belgii.

Kto dostał się na studia, przechodząc przez trudne egzaminy wstępne? Zdających bardzo dobrze i dobrze było 25% – w tym 9% ogółu osób uzyskała same piątki, 7% piątki i czwórkę, zaś 9% same czwórki. Wśród przyjętych na studia przeważały kobiety (81% ogółu). Młodzież ta rekrutowała się głównie z liceów ogólnokształcących (93% ogółu przyjętych). Przeszło połowa przyjętych pochodziła z Łodzi (56,8%), a także województwa łódzkiego (16%) i województw ościennych (13,6%). Co dziesiąta osoba mieszkała w bardziej oddalonych województwach, jedna osoba w Warszawie i jedna w Toruniu.

Na tle wszystkich zdających młodzież, która dostała się na studia wykazywała większą aktywność turystyczną będąc w 64 % członkiem różnego rodzaju organizacji turystycznych i zdobywając różnorodne uprawnienia i odznaki turystyczne. Należy jednak podkreślić, że w tym gronie znaleźli się również ci, którzy żadnej takiej aktywności nie zadeklarowali.

Znajomość Polski i Europy zarówno ta zadeklarowana w ankiecie jak i sprawdzona w czasie egzaminu okazała się bardzo dobra i dobra. Nie wszyscy znali Europę z autopsji – 36% ogółu przyjętych znało, poza Polską, zaledwie jeden kraj europejski lub też nie znało wcale.

Dr Jolanta Gryszkiewicz
Mgr Bogdan Włodarczyk
Katedra Geografii Miast i Turyzmu
Uniwersytet Łódzki
al. Kościuszki 21
90-418 Łódź

Wpłynęło:
10 grudnia 1994 r.